

NR3 2018 Lyckoslanten

TIDNINGEN OM PENGAR & SPARANDE • FRÅN SWEDBANK & SPARBANKERNA
ÅRSKURS 4-6

PAX-FÖRFATTAREN
om godis och
pannkaksbåtar

Superojalna
VÄRLDSREKORDET
SÅ STOOORT!

WOW VILKA
TRIX!!!

LÄRARHANDLEDNING

KLAR MOTGANGAR

LÄRARHANDLEDNING

till Lyckoslanten NR 03 2018

LYCKOSLANTEN riktar sig till barn i årskurs 4–6. Den handlar om ekonomi, entreprenörskap och engagemang och svarar på frågor som till exempel: Vad är privatekonomi? Hur når jag mina drömmar? Vad vill jag förändra i mitt liv och i samhället?

FÖR ATT UNDERLÄTTA för dig som lärare att jobba vidare med Lyckoslanten har vi tagit fram idéer till roliga och lärorika lektioner att använda i din undervisning utifrån tidningens artiklar. Uppgifterna utgår från läroplanens syften och kunskapskrav samt syftar till att stärka entreprenörskapet i skolan.

”En viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållnings-sätt som främjar entreprenörskap.”

”Entreprenörskap i skolan är ett pedagogiskt förhållningssätt i klassrummet. Arbetsformerna stimulerar fantasi och skapande. Inre drivkrafter och motivation är viktigt för det entreprenöriella lärandet i alla åldrar, från förskola till vuxenut-bildning. Centralt är att sätta det eleverna gör i ett sammanhang och se till helhet-en. Ämnesövergripande tematiska arbetsätt där elever tar ansvar för sitt lärande och där resultatet kan vara till nytta utanför skolan är karaktäristiskt. Samarbete med aktörer utanför skolan gör skolarbetet mer verklighetsanknutet.”

OM ENTREPRENÖRSKAP FRÅN SKOLVERKET

I DET HÄR KOMPENDIET finns några färdiga lektionstips som du kan göra med din klass. Eleverna kan även själva arbeta med frågeformuläret som finns på sidan 22 inne i tidningen. Frågorna bygger på Lyckoslantens innehåll. I vissa fall hittas svaren på tidningssidorna – andra frågor kräver egen efterforskning. Facit finns upp och ner på sidan 24.

VI HOPPAS att ni tycker att Lyckoslanten är ett kul och värdefullt inslag i skol-vardagen. Lärarhandledningen finns även som pdf på www.lyckoslanten.se.

TILL SIST: Vi skickar ut tidningen till alla skolor med undervisning i årskurs 4-6 som finns med i Skolverkets register. Antalet tidningar till varje skola baseras på Skolverkets register. Om du vill beställa fler eller färre tidningar, ändra adress eller något annat distributionsrelaterat: maila till lyckoslanten@vi.se. Ett antal lärarhandledningar skickas till alla skolor som får tidningen. Behöver din skola fler lärarhandledningar finns den som pdf att läsa eller skriva ut på www.lyckoslanten.se

NI ÄR ALLTID VÄLKOMNA att höra av er till oss på lyckoslanten@vi.se med idéer, synpunkter och frågor! Och du, kika gärna in på vår webbsida: www.lyckoslanten.se!

1. BARN I VÄRLDEN

Bygger på artikeln "Världens bästa syskon" på sidorna 4-5.

ÄMNE: Samhällskunskap

SYFTE: Eleven ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar.

CENTRALT INNEHÅLL:

Familjen och olika levnadsformer. Sexualitet, könsroller och jämställdhet. Sociala skyddsnet för barn i olika livssituationer.

ÖVNING: Läs artikeln i enskilt eller i grupp. Fråga eleverna om de lägger märke till några likheter och skillnader i de olika berättelserna om syskon. Flera frågor:

- Vad tror ni är viktigt för att man ska kunna trivas med sina syskon?
- Har alla familjer samma förutsättningar?
- Vad kan påverka förutsättningarna för att man ska må bra i sin familj?
- Är det olika beroende på var man bor i världen?

Låt eleverna välja ett land (ev. utifrån en karta) och be dem att undersöka fakta kring landet och vilka förutsättningar det finns för familjerna där när det gäller sådant som skola, ekonomi, miljö, klimat och politik.

Eleverna kan spela in filmer eller skriva berättelser om hur förutsättningarna i just det landet som de valt är. Kanske kan de göra det genom att berätta ur ett barns eller syskonpars perspektiv. Ett annat alternativ är också att de gör berättelserna som en reporter i ett faktagrogram.

Det finns flera filmer som kan ge en bild av hur det är att leva i andra länder, men också hur det ser ut i Sverige där vi bor. Nedan finns länkar med filmtips som ni kan använda för att förstärka och följa upp arbetet med eleverna.

LÄNKAR: urskola.se/Produkter/206212-Nyfiken-pa-Sverige-Familjen

www.youtube.com/watch?v=SO9IODfwZjg

2. BLI EN FÖRFATTARE

Bygger på Spara och Slösa-intervjun med författaren Åsa Larsson på sidorna 19-18, samt bonusmaterialet på lyckoslanten.se, där hon berättar mer om sitt skrivande.

ÄMNE: Svenska

SYFTE: Eleven ska ges förutsättningar för att utveckla sin förmåga att kommunicera i tal och skrift.

CENTRALT INNEHÅLL: Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag.

Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, både med och utan digitala verktyg.

ÖVNING: Läs artiklarna om Åsa Larsson tillsammans. Eventuellt kan eleverna "stafettläsa" genom att de läser en mening eller ett avsnitt var.

Prata om att man inte behöver en speciell utbildning för att kunna bli författare, utan att alla kan hitta den förmågan inom sig precis som Åsa gjorde.

Fråga eleverna hur de tror att man bygger och planerar för en berättelse.

- Vad gör en berättelse spännande?
- Vad kan göra den rolig?
- Vad kan göra den sorglig?
- Vad är dramaturgivalen för något?

Visa eleverna bilden på valen och diskutera i par och sedan i gruppen hur det kommer sig att den är

uppbyggd på det sättet den är. Du kan printa ut en bild och hänga upp den i klassrummet så att eleverna kan återkomma till den då de behöver.

Be sedan eleverna att prata kring områdena inledning, uppbyggnad, höjdpunkt och avslutning och hur planeringen av dessa kan få en berättelse att växa fram.

Bygg en berättelse tillsammans antingen i stor/liten grupp eller om eleverna gör det i par utifrån dessa fyra områden.

Ett trevligt sätt att göra det digitalt är att använda sig av exempelvis Storyjumper eller Bookcreator som är helt gratis och kan användas på såväl dator som på Ipad. Självklart går det lika bra att använda analoga resurser för arbetet också.

För att på ett bra sätt knyta an till artikeln om Åsa Larsson kan du som lärare också använda dig av hennes tips för skrivande, som finns in webbintervjun och låta eleverna lägga upp sitt arbete utifrån dessa. Underlag finns i länkarna nedan.

LÄNKAR: e-lucassi.blogspot.com/2013/05/dramaturgivalen.html

kreativtskrivande.blogspot.com/2013/04/berattelsekurvan.html

www.storyjumper.com

bookcreator.com

GÄSTREDAKTÖRERNA

Låt din klass göra ett uppslag till Lyckoslanten!

KOPPLING TILL LÄROPLANEN:

”Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften.”

”Undervisningen ska bidra till att stärka elevernas medvetenhet om och tilltro till den egna språkliga och kommunikativa förmågan. Undervisningen ska också bidra till att eleverna får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för andra människor. Därigenom ska eleverna ges förutsättningar att ta ansvar för det egna språkbruket.”

Ämnesområde: SVENSKA

Till sidorna 16–17 får läsarna hjälpa oss på redaktionen att skapa innehållet i tidningen. Vill du göra det här uppslaget med din klass?

Alla klasser som vill är välkomna att skicka in komplett material till oss på lyckoslanten@vi.se. Vi väljer ut en klass som publiceras i tidningen.

ÄMNE TILL NÄSTA NUMMER:

Fritidsintressen! Vad gör jag och andra på fritiden? Vad får det kosta? Hur mycket tid läggs på intresset?

Vi behöver ert material senast:
17 OKT 2018

Mall

Här är en mall för dig som vill göra ett uppslag med din klass. Dessa sektioner ska finnas med och anpassas till det aktuella ämnet. I kommande nummer: **Fritidsintressen!** Det kan handla om allt från att spela Pokémon go till udda hobbies.

1. PRESENTATION AV KLASSEN och skolan, samt ort. Foto på klassen som vi får använda i tidningen.

Svara på följande frågor:

- Berätta om er skola!
- Vad är bäst med er skola?
- Vad saknar ni på skolan? *Kan vara allt från en ny gymnasal till fler elever.*
- Er hälsning till alla mellanstadieelever i Sverige? *Det kan vara tips: ”Testa att göra egen glass, det är lättare än man tror!” eller en uppmaning ”Stressa inte för mycket – ha kul också!”*

Att leverera: Foto på klassen + en miniintervju med er själva.

2. INTERVJU MED EN PERSON som har något intressant att berätta om ämnet i det kommande numret. Exempel på intervju personer: en äldre person, en lokal företagare, en kändis.

Diskutera fram roliga vinklar med klassen. Exempel på vinklar:

- Mormor Anita: ”Jag började springa när jag var 55 år”
- Besök i frimärksbutiken: ”Jag har tiotusentals frimärken”
- Bloggaren: ”Makeup är min hobby.” eller ”Jag simtränade sju gånger i veckan.”

Skriv en löpande text där skribentens egna ord blandas med citat från den som intervjuas.

Att leverera: Rubrik och ingress (cirka 250 tecken) + brödtext (cirka 1200 tecken inklusive blanksteg) + foto på den som intervjuas.

3. SAMLA IN KLASSENS BÄSTA TIPS som är relaterat till ämnet. Till exempel: ”5 udda hobbies/sporter du kan testa” Alla får bidra med ett eller flera tips, anonymt eller med namn. Roligast är om tipsen inte är för lika varandra.

Att leverera: 5 tips (max två meningar på varje tips).

4. KRÖNIKA AV EN ELEV. Krönikor är mer personliga än intervjuer. Ofta skriver man i jag-form. ”Det var tråkigt länge.” eller ”Jag tröttnar aldrig på hästar!” Ofta har man en poäng som man vill få fram och försöker få till i en rolig eller tänkvärd slutkläm.

Att leverera: Krönika (1200 tecken inkl blanksteg) + porträtt på eleven som skrivit.

Maila ert material (eller frågor) till:
lyckoslanten@vi.se

BRA ATT TÄNKA PÅ:

FOTON. Det räcker att ta bilder med en hyfsat ny smartphone eller Ipad, om ni inte vill eller kan fotografera med andra kameror. Se till att ljuset är bra och att människor tittar in i kameran. Bilder bifogas separat i mail.

TEXTER. Alla texter levereras samlade i ett word-format.

LITEN ORDLISTA

ARTIKEL = text i tidning. Ofta är någon person intervjuad.

RUBRIK = den större överskriften som lockar till läsning och berättar vad artikeln handlar om

BRÖDTEXT = själva artikeln kallas för brödtext.

INGRESS = en sammanfattning av artikeln som ofta ligger i lite fetare stil innan själva brödtexten. Där försöker reportern skapa intresse för artikeln genom att berätta vad den ska handla om.

KRÖNIKA = en personlig text där skribenten utgår från sina egna erfarenheter. Ska vara tankeväckande och/eller underhållande.

3. HÅLLBAR UTVECKLING

Bygger på artikeln "Vi slutade slänga skolmat" på sidorna 12-13.

ÄMNE: Geografi

SYFTE: Eleven ska ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att värdera lösningar på olika miljö- och utvecklingsfrågor utifrån övervägande kring etik och hållbar utveckling.

CENTRALT INNEHÅLL: Hur val och prioriteringar i vardagen kan påverka miljö och bidra till en hållbar utveckling.

ÖVNING: Läs artikeln tillsammans med eleverna, alternativt att de läser den i par eller grupper.

Resonera kring hur våra personliga handlingar kan påverka oss själva, vår närhet och även jorden i stort.

- Hur tänker vi på vår skola?
- Hur tänker jag personligen?
- Hur kommer jorden att se ut om 100 år om människor fortsätter att leva som idag?

Diskutera begreppet hållbar utveckling. Titta förslagsvis på filmklippet där en lärare beskriver de olika uppdelningarna av "Hållbar utveckling"; Ekologisk hållbarhet, social hållbarhet och ekonomisk hållbarhet.

Låt grupperna få prata om vilken av de tre som de anser är viktigast och varför. Be dem också fundera på vad man personligen och i skolan kan göra för att stödja de tre områdena. Eventuellt kan ni göra en bilduppgift som eller kollage. Presentera för varandra.

LÄNKAR: www.youtube.com/watch?v=n80-cVbZmFE
www.kth.se/om/miljo-hallbar-utveckling/utbildning-miljo-hallbar-utveckling/verktygslada/sustainable-development/hallbar-utveckling-1.350579

4. SKAPA DIN EGEN AKTIVITET

Bygger på intervjun med Skilltwins på sidorna 6-9.

ÄMNE: Idrott och hälsa + entreprenörskap

SYFTE: Eleven ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att röra sig allsidigt i olika fysiska sammanhang.

Eleven ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att planera, praktiskt genomföra och värdera idrott och andra fysiska aktiviteter.

CENTRALT INNEHÅLL: Olika lekar, spel och idrotter inomhus och utomhus samt danser och rörelser till musik.

ÖVNING: Låt eleverna få läsa artikeln i förväg inför introduktionsspasset.

Reflektera tillsammans över hur det kan kännas när

ens förhoppningar inte blir som man har tänkt sig. Vad gjorde tvillingarna åt situationen?

Fråga eleverna om de tror att man kan skapa aktiviteter, danser eller lekar som kan passa alla.

Låt dem få jobba i par eller grupper med uppgift att konstruera en aktivitet, lek eller dans, som kan passa till en så bred grupp av människor som möjligt. Alternativt att varje grupp ska ta hänsyn till ett specifikt hinder som exempelvis att man är blind, sitter i rullstol, saknar en arm eller har andra funktionsnedsättningar. Presentera för varandra eller med andra klasser.

LÄNKAR: www.youtube.com/watch?time_continue=46&v=2IXPYSwvyfl

ÖVERGRIPANDE LÄROPLANSKOPPLING

”Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt vilja till att pröva egna idéer och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar ett förhållningssätt som främjar entreprenörskap.”

”Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i en omgivning med många kunskapskällor.”

”Eleverna tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö, kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt.”

Lyckoslantens lärarhandledning

görs av

CHRIS QWIST

som är lärare, specialpedagog och läromedelskonsulent.

